

Käyttöturvallisuustiedote - Gratil

Muutettu viimeksi 5.11.2008

Versio 2.0

Sivu 1/ 4

1. Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi: **GRATIL**
 Valmisteen tunnuskoodi: 05938848
 Käyttötarkoitus: Nurmilla, pellavalla, suojaviljoilla ja syysviljoilla käytettävä rikkakasvien torjunta-aine.
 Toimialakoodi: AO11 Kasvinviljely; puutarhatalous
 Käyttötarkoituskoodi: 38 Kasvinsuojeluaineet

Valmistaja: Bayer A/S, Bayer Oy Puhelin: +358 20-785 21
 Bayer CropScience Telefax: +358 20-785 8213
 Keilaranta 12
 Postilokero PL 73
 02151 Espoo
 Finland

Y-tunnus: 1053562-3
 Hätäpuhelinnumero: Myrkytystietokeskus Puhelin: 09-471 977
 Hätäkeskus 112
 Vastuullinen osasto: Sähköposti: MSDS.Nordic@bayercropscience.com

2. Vaaran yksilöinti

Henkilö- ja ympäristöriskien torjunta.
 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

3. Koostumus ja/tai ainesosia koskevat tiedot

Tehoaineet ja formulaatio
 Vesiliuokoinen rae (WG)
 amidosulfuroni 75 %

Vaaraa aiheuttavat ainesosat

Kemiallinen nimi	Cas.no/ EINECS-No.	Symbolit	R-lausekkeet	Pitoisuus %
Amidosulfuroni	120923-37-7	-	R52/53	75,00
Natriumlauryylisulfaatti	151-21-3 205-788-1	Xn	R20/22, R37/38, R41	< 5,00

R-lausekkeiden täydelliset selitykset ks. kohta 16.

4. Esiaputoimenpiteet

Erityiset ohjeet: Riisu saastuneet vaatteet välittömästi.
 Hengitys: Potilas siirretään raittiiseen ilmaan ja pidetään levossa ja lämpimänä. Mikäli oireet jatkuvat, on otettava yhteys lääkäriin.
 Ihokosketus: Roiskeet iholta on huuhdeltava suurella määrällä vettä ja saippuaa. Mikäli oireet jatkuvat, on otettava yhteys lääkäriin.
 Roiskeet silmiin: Roiskeet silmistä on huuhdeltava välittömästi suurella määrällä vettä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Poista mahdolliset piilolinssit ensimmäisen 5 minuutin jälkeen, ja jatka huuhtelemista. Otettava yhteys lääkäriin mikäli jatkuvaa ärsytystä ilmenee.
 Nieleminen: Huuhtelee suu vedellä. Älä oksennuta potilasta, ellei: 1) potilas on täysin tajuissaan, 2) lääkärin ensiapua ei ole saatavilla, 3) huomattava määrä ainetta (enemmän kuin yksi suullinen) on nielty ja 4) aikaa nielemisestä on vähemmän kuin 1 tunti. Mikäli oireet jatkuvat, on otettava yhteys lääkäriin

Käyttöturvallisuustiedote - Gratil

Muutettu viimeksi 5.11.2008

Versio 2.0

Sivu 2/ 4

Tietoa lääkärille:	Oireiden mukainen hoito, erityistä vasta-ainetta ei ole. Vatsahuuhtelua ei yleensä tarvita. Mikäli suullinen tai enemmän on nieltä annetaan aktiivihiihtä ja natriumsulfaattia.
Oireet ja hoito:	Systemiset oireet: Ei tunnetta; Paikalliset oireet: Ärsytys

5. Palontorjuntatoimenpiteet

Sopivat sammutusaineet:	Vesisumu
Sammutusaineet, joita ei saa käyttää	Vaaho
turvallisuussyistä:	Jauhe
Erityiset altistumisvaarat tulipalossa:	Hiilidioksidi
Erityiset palomiesten suojarusteet:	Palossa voi muodostua: typpioksideja (NOx), rikkioksideja, häkää (CO)
	Paineilmahengityslaite.

6. Toimenpiteet päästövähingoissa

Henkilökohtaiset suoja- toimet:	Käytettävä henkilökohtaisia suoja- aimia. Katso kohta 8.
Ympäristöön kohdistuvien vahinkojen estäminen:	Ympäristöön levinnyt tuote on estettävä leviämistä vesistöön, pohjaveteen tai viemäriin.
Puhdistusohjeet:	Aine kerätään talteen esim. imuroimalla ja siirretään suljettaviin astioihin hävitystä varten. Ks. kohta 13.
Erityiset ohjeet:	Vältettävä pölyn muodostumista ja sähköisiä kipinälähteitä. Ilma-pölyseos voi olla räjähtävä.

7. Käsittely ja varastointi

Käsittely:	Käytettävä ainoastaan tiloissa joissa on riittävä tuuletus. Vältettävä pölyn muodostumista. Ilma-pölyseos voi olla räjähtävä.
Varastointi:	Varastoitava alkuperäispakkauksessa, tiiviisti suljettuna, kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa. Suojattava suoralta auringonpaisteelta. Pidettävä erillään elintarvikkeista, juomista ja eläinrehuista. Varastointilämpötila 0 °C – +40 °C. (kestää pakkasta –20 °C)

8. Altistumisen torjuminen ja henkilökohtaiset suoja- toimenpiteet

Työperäisen altistuksen torjunta:	Pese kädet aina ennen taukoja sekä työn päätyttyä. Suojarusteet on puhdistettava säännöllisesti.
Hengityksensuojaus:	Ei yleensä tarvita.
Käsiensuojaus:	Kemikaalikestävät suojakäsineet (esim. nitrili).
Silmiensuojaus:	Suojasilmälasit.
Ihonsuojaus:	Suojapuku, kumisaappaat.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Olomuoto

Muoto:	Rae
Väri:	Vaaleanruskea
Haju:	lievästi hapan

Käyttöturvallisuustiedot

pH:	4,7 – 4,8 (10 % vesisuspensio, 20 °C)
Itsesyttymislämpötila:	> 402 °C

Käyttöturvallisuustiedote - Gratil

Muutettu viimeksi 5.11.2008

Versio 2.0

Sivu 3/ 4

Bulkkitiheys:	n. 450 – 500 kg/m ³
Vesiliukoisuus:	Dispergoituu, 710 g/l
Alempi räjähdysraja:	100 g/m ³
Pölyräjähdysluokka:	St1
Pölyräjähdys Kst nro	97 m.b./s
Räjähtävyys:	ei ole räjähtävä (92/69/ETY, A.14 / OECD 113)
Iskuherkkyys:	ei ole iskuherkkä
Pölyisyys:	0,1 %, lähes pölytön

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Vaaralliset reaktiot: Tuote on stabiili normaalioloissa.

11. Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Akuutti myrkyllisyys suun kautta:	LD50 (rotta) > 5000 mg/kg
Välitön myrkyllisyys hengitysteitse:	LC50 (rotta, 4 h) > 5 mg/l
Akuutti myrkyllisyys ihon kautta:	LD50 (rotta) > 4000 mg/kg
Ihon ärsytys:	Ei ärsytä ihoa. (kaniini)
Silmien ärsytys:	Ärsyttää lievästi silmiä – ei aiheuta luokitusta. (kaniini)
Herkistyminen:	Ei ole herkistävää. (OECD 406, Buehlerin testi, marsu)

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Tietoja aineen eliminoitumisesta (pysyvyys ja hajoavuus)

Biologinen hajoavuus Aineet hajoavat biologisesti.

Myrkyllisyys eliöille

Myrkyllisyys kalalle:	LC50 (kirjolohi <i>Oncorhynchus mykiss</i> , 96 h) 150 mg/l LC50 (karppi, <i>Cyprinus carpio</i> , 96 h) 449 mg/l
Myrkyllisyys vesikirppu (daphnia):	EC50 (<i>Daphnia magna</i> , 48 h) 187 mg/l
Myrkyllisyys leville:	EC50 (<i>Scenedesmus subspicatus</i> , 72 h) 122 mg/l
Myrkyllisyys muille vesieliöille:	EC50 (kupulimaska, <i>Lemna gibba</i> , 7 d) 10,1 µg/l

13. Jätteiden käsittely

Tuote: Käyttökelpoton tuote on toimitettava ongelmajätteiden keräyspisteeseen. Tuotetta ei saa huuhtoa viemäriin.

Likaantunut pakkaus: Tyhjä, huuhdeltu pakkaus viedään yleiselle kaatopaikalle.

Jätekoodi-no: 020108; maatalouskemikaalien jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita

14. Kuljetuksia koskevat tiedot

ADR/RID/ADNR

UN-no:	3077	Varoituslipukkeet:	9	Pakkausryhmä:	III	
Rahtikirjan mukainen nimitys:	YMPÄRISTÖLLE VAARALLINEN AINE, KIINTEÄ, N.O.S. (AMIDOSULFURONISEOS)					
		Vaaran tunnusnr:	90			
IMDG	UN-no:	3077	Varoituslipukkeet:	9	Pakkausryhmä	III

Käyttöturvallisuustiedote - Gratil

Muutettu viimeksi 5.11.2008

Versio 2.0

Sivu 4/ 4

	EmS:	F-A, S-F	Meriä saastuttava aine:	kyllä (Marine pollutant)
	Rahtikirjan mukainen nimitys:	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (AMIDOSULFURON MIXTURE)		
IATA	UN-no:	3077	Varoituslipukkeet:	9
	Rahtikirjan mukainen nimitys:	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (AMIDOSULFURON MIXTURE)		
			Pakkausryhmä:	III

15. Lainsäädäntöä koskevat tiedot

Varoitusetiketin tietoja:	Tuote on luokiteltu ja merkitty direktiivin 1999/45/ETY tai kansallisten määräysten mukaisesti.
Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi:	N, Ympäristölle vaarallinen
Varoitusetikettiin merkittävien ainesosien nimet:	Amidosulfuroni
R-lausekkeet:	R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
S-lausekkeet:	S2 Säilytettävä lasten ulottumattomissa. S13 Säilytettävä erillään elintarvikkeista ja rehuista. S29 Ei saa tyhjentää viemäriin.
Muut merkinnät: Kansalliset määräykset	Noudata käyttöohjeita ihmisille ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi. Tuote on lain 1259/2006 mukainen kasvinsuojeluaine.

16. Muut tiedot

Kohdassa 3 mainittujen R-lausekkeiden koko teksti:	R20/22 Haitallista hengitettynä ja nieltynä. R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa. R41 Vakavien silmävaurioiden vaara. 52/53 Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
Suosittelavat käyttörajoitukset:	Valmiste voidaan käyttää vain hyväksytyjen käyttöohjeiden mukaisesti. Ympäristörajoitukset: Vesistörajoitus 25 m, pohjavesirajoitus. Muut ohjeet ja rajoitukset: katso myyntipäällyksen teksti.
Käyttöturvallisuustiedotteen päivitystiedot (muutokset, poistot, lisäykset):	Tämä on täysin uusittu tiedote. Edellisen käyttöturvallisuustiedotteen päiväys 24.08.2005
Käytetyt tietolähteet:	Säädökset, tietokannat, kirjallisuus, omat tutkimukset, valmistajan alkuperäinen käyttöturvallisuustiedote 11.02.2008

Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot ovat parhaan tietämyksemme mukaan oikeita laatimispäivänä.